

Факультет корекційної педагогіки та психології

ЛОГОПЕДІЯ

Випуск №11

Факультет корекційної педагогіки та психології

ЛОГОПЕДІЯ

11/2017

УДК 376-056.264.011.3-051(051)

ББК 74.371.42я52

Л69

ISSN 2413-9130

Засновники:

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 16430-494902Р від 13.03.2010 р. Наказ президії ВАК України від 29 грудня 2014 р. за № 1528 про включення до Переліку наукових фахових видань України (галузі науки: педагогічні, психологічні)

Головний редактор:

Шеремет Марія Купріянівна – доктор педагогічних наук, професор

Редакційна рада:

Синьов Віктор Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України

Букуш Микола Ілліч –

доктор психологічних наук, професор

Гаврилов Олексій Вікторович –

кандидат психологічних наук, доцент

Бонопляста Світлана Юрївна –

доктор педагогічних наук, професор

Миронова Світлана Петрівна –

доктор педагогічних наук, професор

Мовкбаєва Зульфія Ахметваліївна –

доктор педагогічних наук, професор

Мозгова Галина Петрівна –

доктор психологічних наук, професор

Чазарова Наталія Михайлівна –

доктор педагогічних наук, професор

Островська Катерина Олексіївна –

доктор психологічних наук, професор

Тахочова Наталія Георгіївна –

доктор педагогічних наук, професор

Темуходько Оксана Георгіївна –

доктор педагогічних наук, професор

Ташу Аурелія Ігнатівна –

доктор педагогічних наук, професор

Туденко Лілія Миколаївна –

доктор психологічних наук, професор

Савченко Наталія Володимирівна –

доктор педагогічних наук, професор

Савченко Світлана Володимирівна –

доктор педагогічних наук, професор

Савченко Людмила Іванівна –

доктор психологічних наук, професор

Сухомленко Діна Іванівна –

доктор психологічних наук, професор

Заставський редактор:

Мартиненко Ірина Володимирівна –

доктор психологічних наук, доцент

Заставський секретар:

Бонина Наталія Валентинівна –

кандидат педагогічних наук

Відповідальні за салуки фізичних осіб:

Адреса редакції: 37054 м. Київ,

вул. Тарнавська, 5, 8/14 (12 поверх)

Тел.: (044) 252-97907

E-mail: logopediya@npu.edu.ua

Відповідальні за авторського оригіналу:

Синьов Віктор Миколайович

Синьов Віктор Миколайович

Синьов Віктор Миколайович

Синьов Віктор Миколайович

Синьов Віктор Миколайович

Синьов Віктор Миколайович

З М І С Т

Базима Н. В.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЕВОЇ АКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ З РАС	3
Дем'яненко Б. Т.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКЗИСТЕНЦІЙНО-КОГНІТИВНО-АНАЛІТИЧНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ	8
Зелінська-Любченко К. О.	ГЕНЕТИЧНІ ЧИННИКИ ЕТІОЛОГІЇ МОТОРНОЇ АЛАЛІЇ	14
Корсун В. А., Денисяк О. М., Базима Н. В.	ЛОГОПЕДИЧНА РОБОТА З ДОШКІЛЬНИКАМИ ІЗ ЗНМ ТА РАС МЕТОДАМИ ЛОГОРИТМІКИ	18
Потапенко О. М., Ластовка І. Р.	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У ЛОГОПЕДИЧНОМУ МАСАЖІ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	37
Роменська І. І.	ОСОБЛИВОСТІ ПИСЬМА І ЧИТАННЯ ДІТЕЙ ПРИ АГРАМАТИЧНІЙ ФОРМІ ДИСГРАФІЇ	43
Стахова Л. Л.	БІНАРНЕ ЗАНЯТТЯ ЯК ОДНА З ФОРМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	49
Супрун Д. М.	РЕЗУЛЬТАТИВНО-РЕФЛЕКСИВНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ В ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ	54
Тимофійченко Н. В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ У СТУДЕНТІВ-СУРДОПЕДАГОГІВ	62
Федоренко С. В., Поліковські М.	АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ	70
Швалюк Т. М., Овчарук Н. О.	ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ ТРЕТЬОГО РІВНЯ	76
Відомості про авторів		84

Редакція не завжди поділяє погляди авторів статей. Авторів, чий матеріал несуте повну відповідальність за підбір та достовірність наведених даних, цитат, економіко-статистичних даних, історичних та інших відомостей.

Науково-методичний журнал «Логопедія». – 2017. – № 11.

Ви можете запропонувати свою статтю для публікації.

1. Вимоги до оформлення тексту:

1. Матеріали статті в електронному варіанті формату *.doc пересилаються на електронну адресу nata2310@ukr.net. Назва документу відповідає прізвищу автора (наприклад, «Базима.doc»).
2. Обсяг статті – 10-15 сторінок друкованого тексту.
3. Розмір аркушу – А-4, тип шрифту: Times New Roman; розмір шрифту – 14 (розмір шрифту при оформленні використаної літератури, анотацій та ключових слів – 12); міжрядковий інтервал – 1,5 (міжрядковий інтервал при оформленні використаної літератури, анотацій та ключових слів – 1), вирівнювання по ширині, абзац – 1,25 мм.
4. Параметри сторінки – по 2,0 см з усіх сторін.
5. Виклад матеріалу статті має відповідати п.3 Постанови Президії ВАК України «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліку ВАК України» від 15 січня 2003р. № 7 – 05/1.
6. Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати, де перша цифра – номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга – номер сторінки (наприклад: [1, с.14]).

2. Вимоги до набору тексту:

1. Вимкнути функцію «перенос».
2. Вимкнути функцію «нумерація сторінок».
3. Відступ першого рядку кожного абзацу робиться автоматично через меню Microsoft Word (Формат – Абзац – виступ на першій сторінці – 1,25 мм).
4. Відстань між словами – не більше 1 пропуску; зайві пропуски між словами небажані.
5. Використовувати дефіс «-», який не відділяється пропусками та тире «—», яке відділяється з обох сторін пропусками відповідно до тексту.
6. Схеми формуються за допомогою функції «Групування об'єктів».
7. Виділення кольором і кольорові малюнки та графіки небажані (друк тексту журналу чорно-білий).

3. Вимоги до змісту тексту:

1. Бібліографічний показник УДК: без абзацного відступу, жирний шрифт (ліворуч).
2. Назва статті (мовою написання статті): великі літери, жирний шрифт (по центру).
3. Прізвище та ініціали автора / авторів: жирний шрифт (праворуч); e-mail.
4. Текст статті повинен мати у своїй структурі такі елементи, як: постановка проблеми, аналіз досліджень і публікації, мета статті, виклад матеріалу дослідження, висновки, перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. Зазначені елементи представляються стилістично, але графічно виділяти їх не обов'язково.
5. Література (без двокрапки): жирний шрифт. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом. Використана література оформлюється мовою першоджерела та **транслітерацією** – посилання на транслітераційний переклад в онлайн режимі <http://translit.kh.ua/>.
6. Анотації статті (без слова «анотація») та ключові слова (розпочинаються словосполученням «**Ключові слова:**»; курсив), українською, російською та англійською мовами. Перед кожною анотацією жирним шрифтом зазначається прізвище та ініціали автора, назва статті (мовою, якою написана анотація). Вимоги до написання анотації: інформативність (анотація не повинна містити загальні слова), оригінальність (анотація англійською мовою не повинна бути калькою українського варіанту), змістовність (анотація має відображати загальний зміст статті і результати дослідження), структурність (анотація повинна відбивати логіку опису результатів статті), якість (переклад на російську та англійську мови має бути якісним), компактність (150-250 слів кожною мовою).
7. Супровідна сторінка: відомості про автора / авторів подаються без скорочень (прізвище, ім'я, по батькові, наукове звання, посада, місце роботи, адреса, телефон, e-mail).

Обов'язковою умовою є наявність рецензії на статтю провідного фахівця (доктора педагогічних або психологічних наук, професора) з підписом і печаткою. У кінці статті обов'язково вказується дата надходження статті до редакції, дата прийняття статті до друку (визначає редакційна колегія) і рецензент.

Матеріали, які не відповідають вимогам, не публікуються.

Після виходу журналу із друку упродовж 6 місяців із дати видання автори мають право забрати авторські примірники. Колектив авторів отримує кількість примірників, що відповідає кількості авторів.

Контакти для довідок:

+380 (066) 909-79-07

nata2310@ukr.net

Відповідальний секретар: кандидат педагогічних наук Базима Наталія Валентинівна

УДК 377.355

**БІНАРНЕ ЗАНЯТТЯ ЯК ОДНА З ФОРМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ***Стахова Л. П., larastakhova4@meta.ua*

Постановка проблеми. Логопедична практика доводить, що запорукою успішного подолання порушень мовленнєвого розвитку дошкільників є системна організація корекційно-розвивальної роботи. Модернізація процесу навчання сприяє пошуку педагогами таких педагогічних технологій, що викликать у дітей бажання дізнаватися, міркувати, діяти, опанувати тощо. Сьогодні змінюються завдання дошкільної освіти, розробляються нові підходи до відображення змісту через інтеграцію знань, нові плани навчально-розвивальної роботи. Оновлення системи освіти вимагає використання нетрадиційних методів та форм під час організації корекційно-розвивального процесу в закладах дошкільної освіти, зокрема, інтегративних, під час використання яких у дітей формується діяльнісний підхід до процесу отримання та закріплення набутих знань, умінь та навичок. Однією з форм інтеграції предметів та реалізації міжпредметних зв'язків є бінарне заняття, проведення якого є доцільним в групах компенсуючого типу для дітей з порушеннями мовлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основною формою навчання дітей дошкільного віку є заняття. В українському педагогічному словнику заняття в дитячому садку визначено як освітня робота з дітьми дошкільного віку [2].

За визначенням академіка А. Богуш, «заняття – це спеціально організована діяльність вихователя і дітей, що відбувається в установленому порядку та в певному режимі і залежить від кількості тих, кого навчають, часу, місця й порядку його здійснення» [1].

Питання інтеграції освітнього процесу в закладах дошкільної освіти досліджують сучасні науковці: О. Білан, А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутій, С. Якименко.

Н. В. Гавриш здійснює аналіз процесу інтеграції в дошкільному закладі. Дослідниця інтегрованим заняттям називає заняття, яке

спрямоване на розкриття цілісної суті певної теми, засобом різних видів діяльності, що об'єднуються в широкому інформаційному колі знань через взаємне проникнення та збагачення [4].

Мета статті: висвітлити доцільність використання бінарних занять під час організації корекційно-розвивальної роботи в групах компенсуючого типу для дітей з порушеннями мовлення.

Виклад основного матеріалу. У світлі реалізації нових стандартів навчання в закладах дошкільної освіти та підвищення ефективності корекційно-розвивального процесу особливого значення набувають бінарні заняття, метою яких є узагальнення знань дітей, формування цілісного сприймання матеріалу, що вивчається, дітьми. У підготовці даних занять беруть участь два педагоги – вони спільно обирають форми, методи, прийоми та засоби роботи, планують власну діяльність і діяльність дітей, проте кожен з педагогів проводить свою частину заняття автономно. У групах компенсуючого типу для дітей з порушення мовлення зазначені заняття можуть організовувати та проводити учитель-логопед і вихователь, учитель-логопед і психолог, вихователь і психолог. Зазвичай бінарні заняття впроваджують у практику вихователів і учитель-логопед.

Головними передумовами успішного проведення бінарного заняття є:

- логічний зв'язок в межах однієї теми між частинами заняттями, які проводять учитель-логопед і вихователь;
- використання різноманітних засобів і методів навчання та корекції мовленнєвих порушень;
- чергування видів діяльності протягом заняття, тому що дитина, за твердженням К.Д.Ушинського, втомлюється не від самої діяльності, а від її одноманітності;
- збереження тісного контакту з дитиною протягом усього заняття, відчуття нею невідкладної допомоги з боку дорослого, використан-

ня новітніх технологій керівництва дитячим колективом.

Готуючись до бінарного заняття, як й до традиційного логопедичного, в групі компенсуючого типу для дітей з порушеннями мовлення, учитель-логопед та вихователь повинні:

- визначити тему та мету заняття;
- визначити основні етапи заняття, забезпечити їх взаємозв'язок і послідовність;
- підібрати фонетичний, лексичний та граматичний матеріал;
- підібрати наочний матеріал;
- передбачити використання різноманітних ігор, дидактичних вправ;
- передбачити прийоми, які забезпечують індивідуальний підхід і залучення дітей до активної мовленнєвої та пізнавальної діяльності [5].

Результатом бінарного заняття виступає різнобічний розвиток дітей, закріплення набутих знань, умінь і навичок.

Досвід практичної роботи дозволяє стверджувати, що бінарне заняття має свої переваги:

- під час проведення бінарних занять відбувається систематизація та узагальнення наявних знань у дітей;
- об'єднання зусиль учителя-логопеда та вихователя дозволяє більш професійно та ефективно здійснювати процес корекції, на-

вчання та розвитку, сприяє посиленню управління процесом пізнавальної та продуктивної практичної діяльності дітей;

- бінарне заняття сприяє розширенню кругозору, розвитку творчого мислення дітей, уміння застосовувати знання в нових ситуаціях.
- нетрадиційний підхід до набуття нових знань або їх закріплення, форма проведення бінарного заняття підвищує мотивацію та зацікавленість дітей, створює комфортні умови розвивального мовленнєвого середовища;
- бінарне заняття дозволяє комплексно використовувати різноманітні методи та засоби корекційно-розвивального процесу, системи контролю, а також гру, спілкування та продуктивну діяльність дітей, що мають велике значення в житті дитини;
- бінарне заняття сприяє виникненню у дітей мотивів до мовленнєвої діяльності, заохоченню вільного вербального самовираження дітей, «цінність якого – у можливості говорити те, що вони хочуть; за такої свободи й народжуються мовленнєві мотиви [3];
- під час організації та проведенні бінарного заняття педагоги мають можливість раціонально використовувати час, спільна діяльність учителя-логопеда та вихователя сприяє розвитку співпраці та наступності педагогів, підвищенню фахового рівня педагогів.

Наводимо приклад бінарного заняття з формування лексико-граматичних категорій для дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення «Зимовий вернісаж».

Мета: активізація словника дітей за лексичною темою «Зима», вправлення дітей в умінні утворювати прикметники від іменників, утворювати іменники зі зменшено-пестливими суфіксами, відмінювати іменники, складати речення за парою предметних картинок, добирати риму;

розвиток слухового сприймання, чуття мови, фонематичного слуху, дрібної моторики, уваги; виховання позитивного ставлення до заняття.

Матеріал: смайлики, предметні картинки, рукавичка, ватман (з контурами предметів), коробка зі сніжинками із паперових серветок, пензлики, клей.

Хід заняття.

I. Вступна частина.

Вихователь запитує в дітей, з яким настроєм вони сьогодні прийшли до дитячого садочку та пропонує обрати смайлик, що відповідає їхньому настрою.

II. Основна частина.

1. Активізація словника дітей.

Вихователь пропонує дітям добрати прикметники до іменника «зима» (Зима яка? – холодна, біла, весела, довга, снігова тощо) та назвати «зимові слова» (сніг, сніжинка, зима, холод, мороз, санчата, ковзани, ковзанка, снігова гірка, снігова баба, рукавиці, шуба тощо).

2. Визначення першого звуку в словах.

Логопед пропонує дітям слова, що він їх вимовлятиме, та сказати, який звук вони чують на початку кожного слова (зима, сніг, хуртовина, хурделиця, іній, метелиця, ожеледиця, ескімо, крига, айсберг, ковзани).

3. Утворення прикметників від іменників.

Логопед пропонує дітям пограти в гру «Нове слово». За зразком, поданим педагогом (Гірка зі снігу яка? – Снігова.), діти утворюють утворити нові слова: зима з морозом – морозяна, фортеця з криги – крижана, вдень дме вітер – день вітряний, сяє сонце – день сонячний.

4. Утворення слів за допомогою зменшувально-пестливих суфіксів.

Логопед пропонує дітям пограти в гру «Скажи лагідно» (з опорою на наочність). Педагог називає картинку, на якій зображені великі предмети, а діти називають картинку, на якій зображені маленькі предмети (сніжок, крижинка, зимонька, рукавичка, шапочка, морозець тощо).

5. Розвиток слухового сприймання та слухової уваги.

Вихователь пропонує дітям пограти в гру «Буває – не буває»: педагог промовляє речення, діти мають його уважно слухати та сказати, буває так чи ні.

Діти катаються на санчатах влітку. Взимку діти ліплять снігову бабу. Взимку на деревах розпускаються бруньки. Взимку діти грають в сніжки. Взимку діти купуються і засмагають. Взимку на дорозі буває ожеледиця. Взимку на клумбі розквітають квіти. Взимку тріщать люті морози. Взимку діти катаються на ковзанах. Взимку дуже жарко. Взимку всі діти чекають на Новорічне свято.

Логопед включається в гру та просить дітей відповісти на його запитання:

Сніг білий чи синій? Лід твердий чи м'який? Сніг капає чи йде? Взимку буває снігопад чи листопад? Снігову бабу будують чи ліплять? На санчатах катаються чи гойдаються?

6. Розвиток логічного мислення. Складання поширених речень.

Вихователь пропонує дітям побудувати логічний ланцюжок (з опорою на предметні картинки: зима, санчата – самокат, гірка – гойдалка, сніг – пісок, сніжинка – краплинка). Діти розглядають першу картинку, визначають пору року – зима, добирають до неї з пари запропонованих ту, що підходить за смислом – санчата, пояснюють свій вибір, складаючи речення: Взимку діти катаються на санчатах. Аналогічно проводиться робота з іншими картинками.

7. Розвиток чуття мови (вправа на римування).

Логопед пропонує пограти в гру «Ми – поети», для цього дітям потрібно закінчувати речення словом-назвою картинку (сніг, шуба, іній, санчата, лід,) що підходить за римою.

Він на землю зранку ліг, ми радієм, випав ... сніг.

Від дерев красиві тіні, бо на гілках лежить ... іній.

Дуже весло дівчатам, їдуть з гірки на ... санчатах.

Не мерзне взимку наша Люба, в неї є красива ... шуба.

Від ковзанів на річці слід, покриває ручку ... лід.

8. Складання речень за парами слів-назв картинок.

Логопед додає до кожної з даних картинок ще одну та пропонує дітям скласти речення за поданими словами-назвами картинок: хлопчик – санчата, шуба – дівчинка, земля – сніг, дерево – іній, річка – лід.

9. Розвиток дихання.

Вихователь несподівано знаходить коробку-книгу, в якій лежать сніжинки (із паперових серветок), показує їх логопеду.

Логопед викладає на долоньку дітям сніжинки, пропонує здути їх з долоні на снігову галявину.

10. Колективна робота: аплікація «Зимовий вернісаж».

Вихователь пропонує дітям з створити картину за допомогою різнокольорових шматочків серветок. Діти викладають із кольорових серветок на ватмані хмари, сонце, ялинку, хуртовини, сніжинки.

III. Підсумок («Інтерв'ю»)

Вихователь: - Наше заняття добігає кінця я хочу взяти у вас інтерв'ю.

- Що Вам найбільше сподобалось?
- Про що Ви розкажете батькам?
- Яке завдання було для Вас складним?
- У які ігри пограєте з мамою? Татом?

Висновки. Отже, вищесказане дає підстави говорити про те, що бінарне заняття як нетрадиційна форма організації навчання в групах компенсуючого типу для дітей з порушеннями мовлення забезпечує комфортність, дає можливість отримання дітьми задоволення від сумісної діяльності педагогів та дітей через

гру та практичні дії, посилює зацікавленість дітей темою, покращує якість засвоєння знань та вмінь. Впровадження та системне використання зазначеного виду занять підвищує ефективність корекційно-розвивального процесу, сприяє розвитку всіх компонентів мовленнєвої системи дітей дошкільного віку.

Література

1. **Богуш А. М.** Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш, Т. М. Котик. // підручник – К.: Слово, 2006. -304с. 2. **Гончаренко С. У.** Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 375с. 3. **Калмикова Л.** Проблеми з мовленням? Поговоримо про мотиви. / Л. Калмикова // Дошкільне виховання. – 2016. – №5 – с. 2. 4. **Сучасне заняття в дошкільному закладі:** навчально-методичний посібник / за редакцією Н. В. Гавриш – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 496 с. 5. Хрестоматія з логопедії / за редакцією Шеремет М.К. – К.: КНТ, 2006.

References

1. **Bohush A. M.** Metodyka orhanizatsii khudozhno-movlenniievoi diialnosti ditei u doshkilnykh navchalnykh zakladakh / A. M. Bohush, N. V. Havrysh, T. M. Kotyky. // pidruchnyk – K.: Slovo, 2006. -304s. 2. **Honcharenko S. U.** Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk / S. U. Honcharenko. – K.: Lybid, 1997. – 375s. 3. **Kalmykova L.** Problemy z movlenniam? Pohovorymo pro motyvny. / L. Kalmykova // Doshkilne vykhovannia. – 2016. – №5 – s. 2. 4. **Suchasne zaniattia v doshkilnomu zakladi:** navchalno-metodychnyi posibnyk / za redaktsiieiu N. V. Havrysh – Luhansk: Alma-mater, 2007. – 496 s. 5. Khrestomatiiia z lohopedil / za redaktsiieiu Sheremet M.K. – K.: KNT, 2006.

Стахова Л.Л. Бінарне заняття як одна з форм підвищення ефективності корекційно-розвивального процесу в закладах дошкільної освіти.

У статті висвітлено значення бінарного заняття як нетрадиційної форми організації корекційно-розвивального процесу в закладах дошкільної освіти. Під час підготовки до проведення бінарного заняття в групах компенсуючого типу для дітей з порушеннями мовлення вихователь і учитель-логопед разом обирають тему заняття та формулюють мету, проводять аналіз мовленнєвого матеріалу, здійснюють пошук доцільних методів та прийомів, добирають наочність, передбачають можливі ризики та обмеження. Зазначено, що головними передумовами успішного проведення бінарного заняття є логічний зв'язок між частинами заняттями, які проводять учитель-логопед і вихователь, використання різноманітних засобів і методів навчання та корекції мовленнєвих порушень, чергування видів діяльності протягом заняття, збереження тісного контакту з дитиною протягом усього заняття. Визначені переваги бінарного заняття як нетрадиційної форми організації корекційно-розвивального процесу, а саме: відбувається систематизація та узагальнення наявних знань у дітей; об'єднання зусиль учителя-логопеда та вихователя дозволяє більш ефективно здійснювати процес корекції, навчання та розвитку; сприяє розширенню кругозору, розвитку творчого мислення дітей, уміння застосовувати знання в нових ситуаціях; підвищує мотивацію та зацікавленість дітей, створює комфортні умови розвивального мовленнєвого середовища; дозволяє комплексно використовувати різноманітні методи та засоби корекційно-розвивального процесу, системи контролю, а також гру, спілкування та продуктивну діяльність дітей; сприяє виникненню у дітей мотивів до мовленнєвої діяльності, заохоченню вільного вербального самовираження дітей; педагоги мають можливість раціонально використовувати час. Наданий зразок бінарного заняття для дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.

Ключові слова: порушення мовлення, бінарне заняття, учитель-логопед, вихователь.

Стахова Л. Л. Бинарное занятие как одна из форм повышения эффективности коррекционно-развивающего процесса в учреждениях дошкольного образования.

В статье высвечивается значение бинарного занятия как нетрадиционной формы организации коррекционно-развивающего процесса в учреждениях дошкольного образования. При подготовке проведения бинарно-

го занятии в группах для детей с нарушениями речи воспитатель и учитель-логопед вместе выбирают тему занятия и формулируют цель, проводят анализ речевого материала, осуществляют поиск необходимых методов и приемов, подбирают наглядность, предвидят возможные риски та ограничения. Отмечено, что главными предпосылками успешного проведения бинарного занятия является логическая связь между частями занятиями, которые проводят учитель-логопед и воспитатель, использование различных средств и методов обучения и коррекции речевых нарушений, чередование видов деятельности в течение занятия, сохранение тесного контакта с ребенком в течение всего занятия. Определены преимущества бинарного занятия как нетрадиционной формы организации коррекционно-развивающего процесса, а именно: происходит систематизация и обобщение имеющихся знаний у детей; объединение усилий учителя-логопеда и воспитателя позволяет более эффективно осуществлять процесс коррекции, обучения и развития; способствует расширению кругозора, развитию творческого мышления детей, умения применять знания в новых ситуациях; повышает мотивацию и заинтересованность детей, создает комфортные условия развивающей речевой среды; позволяет комплексно использовать различные методы и средства коррекционно-развивающего процесса, системы контроля, а также игру, общение и продуктивную деятельность детей; способствует возникновению у детей мотивов к речевой деятельности, поощрению свободного вербального самовыражения детей; педагоги имеют возможность рационально использовать время. Предоставленный образец бинарного занятия для детей старшего дошкольного возраста с общим недоразвитием речи.

Ключевые слова: нарушение речи, бинарное занятие, учитель-логопед, воспитатель.

Stakhova I. L. Binary lesson as one of the forms of increasing the efficiency of the corrective-developing process in institutions of preschool education.

The article highlights the significance of binary employment as an unconventional form of organization of the correctional-developing process in pre-school institutions. When preparing a binary lesson for groups of children with speech disorders, the educator and the speech therapist together choose the topic of the lesson and formulate the goal, analyze the speech material, search for the necessary methods and techniques, select the visual ads, anticipate the possible risks and limitations. It is noted that the major backgrounds for the successful binary lesson is the logical connection between parts of the lesson that the teacher-speech therapist and educator conduct, the use of various means and methods of teaching and correcting speech disorders, the alternation of activities during the lesson, maintaining close contact with the child during the whole lesson. The advantages of binary lesson as an unconventional form of organization of the corrective-developing process are determined, namely: the systematization and generalization of the existing knowledge of children takes place; united efforts of the teacher-speech therapist and educator allow to carry out the process of correction education and development more effectively; promotes broadening of the outlook, development of creative thinking of children, ability to apply knowledge in new situations; increases the motivation and interest of children, creates comfortable conditions for the developing speech environment; allows complex use of various methods and means of corrective-developing process, controlling system, as well as the game, communication and productive activities of children; promotes the children's motives for speech activity, the encouragement of free verbal expression of children; teachers have the opportunity to use time rationally. A sample of a binary lesson for children of senior pre-school age with a general underdevelopment of speech is given.

Стаття надійшла до редакції 23.11.2017 р.

Статтю прийнято до друку 28.11.2017 р.

Рецензент: д.п.н., проф. Лянной Ю.О.